

รูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว
Model of Characteristics of Administrators of ASEAN Economic Community
under Sakaeo Vocational Education Commission Office

สมศักดิ์ คำสนธิ

Somsak Kumsanit

วิทยาลัยเทคนิค สระแก้ว

Sakaeo Technical College

Received: March 23, 2018

Revised: April 24, 2018

Accepted: April 25, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว (2) เพื่อสร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว (3) เพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน 3 คน โดยใช้เครื่องมือสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือคือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารและครู อาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 231 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว คือคุณลักษณะทางอาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติที่ ค่าไค-สแควร์ = 5.75 และมีค่า p-value = 0.056

คำสำคัญ: รูปแบบคุณลักษณะผู้บริหาร, อาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว

Abstract

The purpose of this research is to (1) analyze the characteristics of vocational administrators of ASEAN economic community in Sakaeo province (2) model characteristic features of the vocational administrators of ASEAN economic community in Sakaeo province (3) examine the feasibility of the characteristic model of vocational administrators located in special economic zones in Sakaeo province. The interview of vocational administrators was conducted by 3 experts in the field, using semi structured interview tools. Data were analyzed by content. The seminar was organized by 9 experts. Selected specific tool group recordings analyzed the data by analyzing group content. The sample was used to select 231 specific managers and teachers from vocational education special economic zone.

Tools used included estimated value questionnaire. The consistency index was between 0.80-1.00 and the reliability was 0.98. The statistics used were the analysis of the confirmatory components. The model of characteristics of administrators of ASEAN economic community in Sakaeo vocational education commission office province is a career feature. Personal attributes were consistent with empirical data. The chi-square value was 5.75 and the p-value was 0.056.

Keywords: leader's characteristics, ASEAN economic community under Sakaeo vocational education commission office

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนามากขึ้น ส่งผลกระทบต่อประชาชนโลก โดยเฉพาะประเทศไทย ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมในการปฏิบัติตามหลักศาสนาลดลง ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมต่างๆ ที่ท้าทายมากขึ้นเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดกระแสปฏิรูปทุกระดับ รวมทั้งการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ เขตเศรษฐกิจพิเศษหมายถึง พื้นที่ซึ่งรัฐบาลได้ให้สิทธิพิเศษทางการลงทุนและ การค้าแก่ธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในเขตสูงกว่าธุรกิจทั่วไป จากรายงาน Special Economic Zones in Africa: Comparing Performance and Learning from Global Experience โดยธนาคารโลก แสดงให้เห็นว่าในช่วง 30 ปีระหว่างปีค.ศ. 1975-2006 การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษทั่วโลกได้มี การขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังปีค.ศ.1986จำนวนเขตเศรษฐกิจพิเศษได้เพิ่ม ขึ้นในอัตราสูงมาก ซึ่งเป็นกระแสที่ถูกจุดประกายจากผลสำเร็จของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษใน สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทยเองได้เคยมีประสบการณ์พัฒนาพื้นที่ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมาแล้วในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม (Industrial Estate--IE) นิคมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone--EPZ) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse--BW) หรือร้านค้าปลอดอากร (Duty Free Shop--DFS) และเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone--FTZ) หรือเขตการค้าปลอดภาษี (Duty Free Port) รัฐบาลไทยได้มีการผลักดันการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างจริงจัง โดยในเดือน กรกฎาคม 2557 คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่

มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้ให้ความเห็นชอบพื้นที่ ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ของไทยในพื้นที่ชายแดนของ 5 จังหวัด ได้แก่ ตาก สระแก้ว ตราด มุกดาหาร และสงขลา และถัดมา ในเดือนมีนาคม 2558 ได้กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 2 ในพื้นที่ชายแดนเพิ่มเติม อีก 5 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย เชียงราย นครพนม นราธิวาส และกาญจนบุรี จังหวัดสระแก้วได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม และปรับสมดุลเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ในการรองรับการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว การจัดการอาชีวศึกษาได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศควบคู่กับภาครัฐอย่างต่อเนื่อง และจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) โดยกำหนดสาระสำคัญตามมาตรา 9 ในการจัดการศึกษาที่สนับสนุน และให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ทุกระดับ และมาตรา 45 ที่รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน สิทธิประโยชน์ด้านภาษีและเป็นประโยชน์ในการศึกษาตามความเหมาะสมเพื่อให้โรงเรียนอาชีวศึกษามีมาตรฐาน และพึ่งตนเองได้ นอกจากนี้มาตรา 43 ยังกำหนดให้มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการจากสาระสำคัญ ดังกล่าว ทำให้โรงเรียนอาชีวศึกษาทุกแห่งต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการ ตลอดจนใช้ทักษะของผู้นำในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เป็นผลให้หน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนด

วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาโรงเรียนเอกชนไปสู่ความเป็นเลิศและเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม

สำหรับในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษานั้น พบว่าผู้บริหารอาชีวศึกษามีปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะซึ่งประกอบด้วย (1) ปัญหาด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลหรือไม่ต่อเนื่อง ผู้บริหารขาดความมุ่งมั่นและขาดความเชื่อมั่น ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน (2) ปัญหาการบริการที่ดี ผู้บริหารไม่ยึดมั่นในเสียงประชามติแต่ยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองหรือบุคคลใดคนหนึ่ง หรือไม่ยอมรับมติของที่ประชุม ผู้บริหารขาดการจัดระบบบริการที่ดี ขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจัง (3) ปัญหาการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารไม่นำอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนางาน การพัฒนาตนเองไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน และ (4) ปัญหาในด้านการทำงานเป็นทีม การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัย นอกจากนี้ยังพบว่าคุณภาพการศึกษาของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำและบัณฑิตที่ผลิตออกไปยังไม่เข้าสู่ตลาดแรงงานในสาขาที่ประเทศต้องการ รวมทั้งเมื่อนักศึกษา จบการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาแล้วไม่ไปศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาจึงทำให้ประเทศขาดแรงงานระดับนี้มาก

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้วที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ให้เหมาะสมกับบริบทในการพัฒนาอาชีวศึกษา

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาอาชีวศึกษา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว

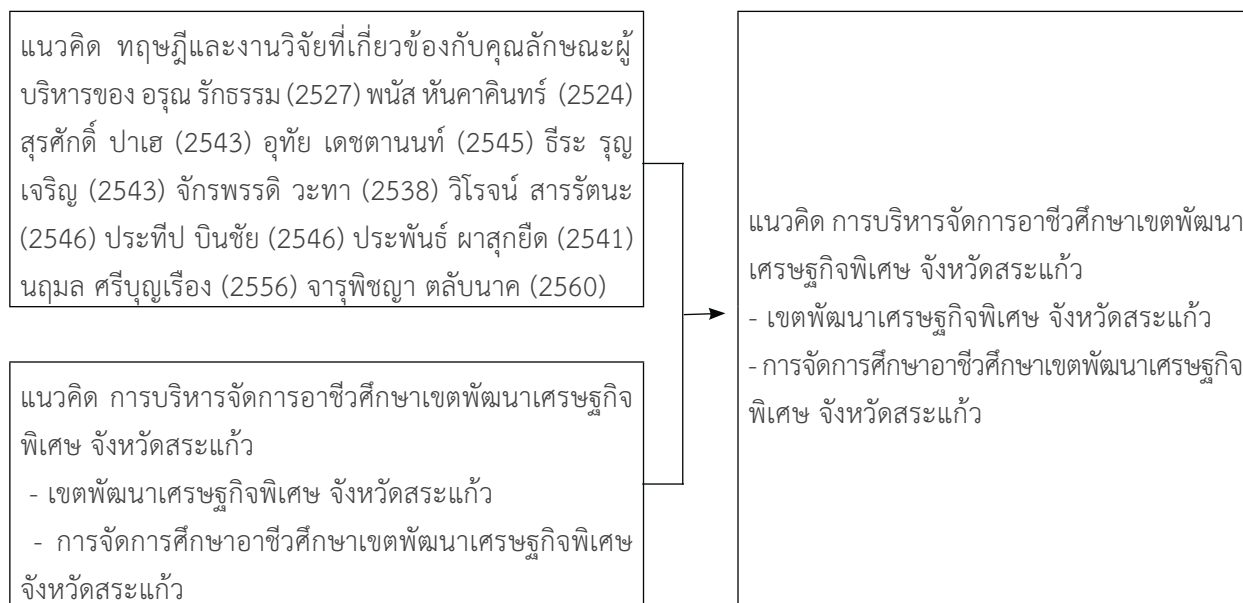
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อสร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้บริหารของ อรุณ รักธรรม (2527) พันธ์ หันนาคินทร์(2524) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2543) อุทัย เดชตานนท์ (2545) ชีระ รุญเจริญ (2543) จักรพรรดิ วัฒนา (2538) วิโรจน์ สารรัตน์ (2546) ประทีป บินชัย (2546) ประพนธ์ ผาสุกยัต (2541) นฤมล ศรีบุญเรือง (2556) จารุพิชญา ตลับนาค (2560)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษา
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหาร
อาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความ
สามารถเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนา
เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 3 ท่าน แบบ
เจาะจง (purposive sampling)

2. ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหาร
อาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว

2.1 ยกร่างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหาร
อาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว

2.2 สร้างรูปแบบโดยจัดสนทนากลุ่ม (focus
group) ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับรูป
แบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจ
พิเศษ จังหวัดสระแก้ว

3. ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความตรงของรูปแบบ

คุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
จังหวัดสระแก้ว ตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะ
ผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัด
สระแก้ว โดยแจกแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูสังกัดอาชีวศึกษา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัด
สระแก้ว จำนวน 231 คน และนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ
เชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาชีวศึกษา เขตพัฒนา
เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 231 คน โดยใช้
กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร
งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อได้คุณลักษณะ
ของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัด
สระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ เป็นแบบ

สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไว้แล้วเป็นแบบในการถามผู้ให้สัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยคู่มือประกอบการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แต่ละองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis--CFA) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อยืนยันรูปแบบที่ศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 231 คน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (checklist) โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นความเหมาะสมเกี่ยวกับรูปแบบคุณลักษณะของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ด้าน โดยด้านคุณลักษณะวิชาชีพ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ (1) คุณลักษณะด้านผู้นำทางวิชาการ 10 ข้อ (2) คุณลักษณะด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 10 ข้อ (3) คุณลักษณะด้านประสิทธิภาพในงานที่รับผิดชอบ 10 ข้อ และ (4) คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม 10 ข้อ ส่วนคุณลักษณะด้านบุคลิก แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ (1) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ 10 ข้อ (2) คุณลักษณะด้านการตัดสินใจ 10 ข้อ และ (3) คุณลักษณะด้านการสื่อสาร 10 ข้อ การตรวจสอบเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหาร และครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดตราด จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's

Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.98 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้นี้ถือว่าเป็นค่าที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.6 (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2535)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญโดยเดินทางไปขอพบและติดต่อทางโทรศัพท์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนถามการให้การสัมภาษณ์ด้วยความสมัครใจ และเต็มใจที่จะอุทิศเวลาให้ความร่วมมือในการให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 กำหนดคุณสมบัติของผู้ร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 9 ท่าน

2.2 ผู้วิจัยจะจัดทำและส่งคู่มือการจัดสนทนากลุ่ม (focus group guide) ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว นิยามศัพท์ แบบประเมินการสนทนากลุ่มให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ร่วมกลุ่มสนทนาได้ศึกษาก่อนการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น

2.3 ขอจดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากวิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว โดยแจ้งถึงกำหนดการ วัน เวลา และสถานที่ในการสนทนากลุ่ม

2.4 ติดต่อประสานงานเพื่อจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ที่จำเป็นได้แก่ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย เครื่องบันทึกเสียง

2.5 ผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ต่อผู้ร่วมสนทนาเพื่อร่วมวิพากษ์วิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ ตามประเด็นคำถามในคู่มือการจัดสนทนากลุ่มที่ได้จัดทำไว้แล้ว

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว โดยแจกแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดอาชีวศึกษา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 231 คน และนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ผู้วิจัยใช้หลักการตีความข้อมูล คือ ข้อมูลนั้นมีคุณภาพ คือมีความหมายที่ชัดเจนการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis)

2. ผู้วิจัยทำความเข้าใจความหมายของข้อมูลว่าข้อมูลมีความหมายอะไร ชัดเจนในตัวข้อมูลหรือประโยคหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักการตีความข้อมูล คือ ข้อมูลนั้นมีคุณภาพ คือมีความหมายที่ชัดเจนการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis)

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหาร และยืนยันความสอดคล้องขององค์ประกอบระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis--CFA) โมเดลการวัด (measurement model) ตัวแปรแฝงภายในคุณลักษณะทางอาชีพ ของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว Chi-Square = 5.75, p-value = 0.056, df = 2, GFI = 0.98, AGFI = 0.92, RMSEA = 0.10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis--CFA) โมเดลการวัด (Measurement Model) ตัวแปรแฝงภายในคุณลักษณะส่วนบุคคล ของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว Chi-Square = 0.00, p-value = 1.00, df = 0.00, GFI = -, AGFI = -, RMSEA= - และผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว i-Square = 17.07, p-value = 0.20, df = 13, GFI = 0.98, AGFI = 0.95, RMSEA = 0.035

1. วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว การวิจัยพบว่าคุณลักษณะร่วมของผู้บริหารที่ควรจะเป็นจะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ อันได้แก่ องค์ประกอบคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสาร และองค์ประกอบคุณลักษณะด้านอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านประสิทธิภาพในงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านคุณธรรม จริยธรรม และเพื่อเป็นการช่วยให้ผลการวิเคราะห์จากเอกสารต่างๆ เป็นที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม เพื่อนำเอามุมมองของผู้เชี่ยวชาญ มาสังเคราะห์เพิ่มเติมร่วมกับผลการวิเคราะห์ที่ได้ก่อนหน้านี้ โดยผลการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกันของทั้งสองแหล่ง พบข้อสรุปที่ออกมาในลักษณะเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันหรือออกมาในลักษณะที่เสริมกันว่า องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วควรประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ อันได้แก่ องค์ประกอบคุณลักษณะด้านบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสาร และองค์ประกอบคุณลักษณะด้านอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านประสิทธิภาพในงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. สร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว จากผลการสร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) คุณลักษณะด้านบุคคล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสาร และ (2) คุณลักษณะด้านอาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านประสิทธิภาพในงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านคุณธรรมและ

จริยธรรมผล ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

3. ตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว จากโมเดลทางทฤษฎีรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ที่ผ่านการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่า โมเดลทางทฤษฎีรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ดังกล่าวนี้อาจใช้ได้หรือประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ คุณลักษณะทางอาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคล อย่างแท้จริง

การอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะร่วมของผู้บริหารที่ควรจะเป็นจะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ อันได้แก่ องค์ประกอบคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสาร และองค์ประกอบคุณลักษณะด้านอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านประสิทธิภาพในงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านคุณธรรม จริยธรรม และเพื่อเป็นการช่วยให้ผลการวิเคราะห์จากเอกสารต่างๆ เป็นที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม เพื่อนำเอามุมมองของผู้เชี่ยวชาญ มาสังเคราะห์เพิ่มเติมร่วมกับผลการวิเคราะห์ที่ได้ก่อนหน้านี้ โดยผลการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกันของทั้งสองแหล่ง พบข้อสรุปที่ออกมาในลักษณะเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันหรือออกมาในลักษณะที่เสริมกันว่า องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัด

สระแก้ว ควรจะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ อันได้แก่ องค์ประกอบคุณลักษณะด้านบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสาร และองค์ประกอบคุณลักษณะด้านอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านประสิทธิภาพในงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านคุณธรรม จริยธรรม

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

จากผลการสร้างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) คุณลักษณะด้านบุคคล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสาร และ (2) คุณลักษณะด้านอาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านประสิทธิภาพในงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านคุณธรรม และจริยธรรมผลปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ซึ่งสอดคล้องกับที่อรุณ รักธรรม (2527) ได้กล่าวเอาไว้ในงานวิจัยว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนนั้น จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะทั้งในด้านส่วนตัวและลักษณะทางด้านวิชาชีพ ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดการ หรือหัวหน้างาน ไม่ว่าหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อการสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้ง การจัดองค์การ แม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดองค์การถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงาที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้อง เหมาะสม เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

หรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และ คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระ บุญเจริญ (2543) จักรพรรดิ วัฒนา (2538) วิโรจน์ สารรัตน์ (2546) ประทีป บินชัย (2546) ประพันธ์ ผาสุกยิต (2541) นฤมล ศรีบุญเรือง (2556) จารุพิชญา ตลับนาค (2560) ที่กล่าวเอาไว้ว่า 2 คุณลักษณะหลักดังกล่าวถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว มีคุณลักษณะเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้วนั้น จะทำให้ผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วสามารถที่จะบริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้วได้อย่างประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

จากโมเดลทางทฤษฎีรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ที่ผ่านการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายความว่า โมเดลทางทฤษฎีรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว ดังกล่าวนี สามารถวัดได้หรือประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ คุณลักษณะทางอาชีพ ส่วนบุคคล และคุณลักษณะส่วนบุคคล อย่างแท้จริง โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤมล ศรีบุญเรือง (2556) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีด้วยกัน 2 คุณลักษณะหลัก คือ คุณลักษณะด้านบุคคล มีคุณลักษณะย่อยคือ (1) ด้านบุคลิกภาพ (2) ด้านภาวะผู้นำ (3) ด้านการตัดสินใจ (4) ด้านความสามารถในการสื่อสาร และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ มีคุณลักษณะย่อย คือ (1) ด้านผู้นำทางวิชาการ (2) ด้านความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล (3)

ด้านประสบการณ์ในงานที่รับผิดชอบ (4) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม สอดคล้องกับจารุพิชญา ตลับนาค (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) คุณลักษณะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ (1.1) ด้านความเป็นผู้นำ (1.2) ด้านการสร้างแรงจูงใจ และ (1.3) ด้านทักษะทางปัญญา และ (1.4) ด้านความรู้ (2) คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ คือ (2.1) ด้านสังคม (2.2) ด้านบุคลิกภาพ และ (2.3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งได้ศึกษาในบริบทที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการวิจัยของผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว และผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 2 คุณลักษณะหลัก คือ (1) คุณลักษณะส่วนบุคคล และ (2) คุณลักษณะทางอาชีววิทยาศาสตร์ วัฒนาสกุลลี ธรินธร นามวรรณ และ ดุสิต วิพรรณธนะ (2558) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การบริหารที่มีคุณภาพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความตรงเชิงโครงสร้างพิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความ ตรงของโมเดล ได้แก่ $\chi^2 = 1409.819$, $df = 1336$, $\chi^2 / df = 0.0785$, $p = 0.598$, CFI = 0.981, TLI = 0.978, RMSEA = 0.014, SRMR = 0.070, WRMR = 0.321 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ (b) ขององค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ -0.290 - 0.833 โดยตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ ด้านภาวะผู้นำ ($b = 0.833$) ด้านการฝึกอบรม ($b = 0.711$) และด้านติดต่อ สื่อสาร ($b = 0.508$) ตามลำดับ ถาวร โสมณวัฒน์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของบุคลากรครูวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของบุคลากรครูวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านบุคลิกภาพ

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์และด้าน คุณธรรม และจริยธรรม มยุรี อามาศย์มนตรี และภาณี สัจจาพันธ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นครูต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้าน มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน และนวนลอนค์ อุสุภาพ (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่ง ผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาของสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าการดำเนินงานของสถาน ศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำเป็น ต้องมีการปรับตัวเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัย โดยใช้กลยุทธ์การดำเนินงาน มาเป็นเครื่องมือเพื่อสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ดังนั้นนโยบาย การจัดการศึกษาของอาชีวศึกษาที่ให้ความสำคัญไว้ว่า ต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นแรงงาน ที่มีคุณภาพสามารถไป ประกอบอาชีพในประเทศอาเซียนได้เช่นเดียวกับแรงงาน จาก ประเทศอาเซียนอื่น ซึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญในการดำเนิน งานให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการ อาชีวศึกษาประสบผลสำเร็จประการหนึ่ง คือ คุณลักษณะ ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านประสบการณ์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ

หากพิจารณาถึงน้ำหนักความสำคัญของแต่ละ องค์ประกอบหลัก ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล มีน้ำหนักความสำคัญในการที่ จะแสดงถึงคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว มากกว่าคุณลักษณะทาง อาชีพ อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลมา ได้นั้นกว่าครึ่งมีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท และกว่าร้อยละ 60 มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน 10 ปี จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เมื่อมี การยืนยันองค์ประกอบระหว่างคุณลักษณะทางอาชีพกับ คุณลักษณะส่วนบุคคลมีความโน้มเอียงที่น้ำหนักความ สำคัญขององค์ประกอบคุณลักษณะส่วนบุคคลมีค่าน้ำ

หนักที่มากกว่าด้วยเหตุที่ประสบการณ์ในการทำงานยังไม่มากนัก ทำให้คุณลักษณะทางวิชาชีพอาจยังไม่โดดเด่น มากนัก และเมื่อพิจารณารายละเอียดในคุณลักษณะย่อย ของคุณลักษณะส่วนบุคคล ก็จะเห็นได้ว่าด้านการสื่อสาร ก็มีน้ำหนักน้อยกว่าด้านอื่นๆ อีก 2 ด้าน อาจเนื่องด้วยใน ประเด็นทางด้านวุฒิภาวะเช่นเดียวกัน ประกอบกับเป็น คุณลักษณะย่อยที่มีการศึกษาวิจัยน้อยกว่าอีก 2 ด้านด้วย เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยในครั้งนี้ชี้ ให้เห็นว่า องค์ประกอบหลักคุณลักษณะส่วนบุคคลและ คุณลักษณะทางอาชีพ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและ เป็นไปในทิศทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.87 นั้นหมายความว่า หากผู้บริหารมีคุณลักษณะ ส่วนบุคคลที่เพิ่มสูงขึ้นก็จะทำให้มีคุณลักษณะทางอาชีพที่ เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า หาก ผู้บริหารมีคุณลักษณะทางอาชีพที่เพิ่มสูงขึ้นก็จะทำให้มี คุณลักษณะส่วนบุคคลที่เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย การวิจัยใน ครั้งนี้ยังพบอีกว่า ผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษจังหวัดสระแก้ว มีคุณลักษณะใน 2 องค์ประกอบหลัก ดังกล่าวอยู่ในระดับมากอีกด้วย นั้นสามารถที่จะบ่งชี้แนว โนม์ที่ดีเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษจังหวัดสระแก้ว

เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบหลักคุณลักษณะทาง อาชีพ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะ ย่อยด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นคุณลักษณะ ย่อยที่มีความน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ นฤมล ศรีบุญเรือง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล มี ด้วยกัน 2 คุณลักษณะหลัก คือ คุณลักษณะด้านบุคคล มีคุณลักษณะย่อยคือ (1) ด้านบุคลิกภาพ (2) ด้านภาวะ ผู้นำ (3) ด้านการตัดสินใจ (4) ด้านความสามารถในการ สื่อสาร และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ มีคุณลักษณะย่อย คือ (1) ด้านผู้นำทางวิชาการ (2) ด้านความสามารถในการ บริหารทรัพยากรบุคคล (3) ด้านประสบการณ์ในงานที่รับ ผิดชอบ (4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับงาน วิจัยของ Kumar (2003 อ้างถึงใน อริสา สำรอง, 2553) ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของงานกับพฤติกรรม

การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงานที่มีได้อยู่ในระดับบริหาร จำนวน 385 คน พบว่าพนักงานที่มีอายุน้อยมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอันเนื่องมาจากคุณลักษณะภายในงานโดยรวมทั้ง 5 ด้าน คือ (1) ความหลากหลายของทักษะ (skill variety) (2) ความเป็นเอกลักษณ์ของงาน (task identity) (3) ความสำคัญของงาน (task significance) (4) ความมีเอกสิทธิ์ของงาน (autonomy) (5) ผลย้อนกลับของงาน (feedback) อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าพนักงานที่มีอายุมาก ในขณะที่พนักงานที่มีอายุมากจะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอันเนื่องมาจากคุณลักษณะภายในงานสูงกว่า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พนักงานที่มีอายุน้อยกว่า ไม่ค่อยแสดงออกซึ่งพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ถึงแม้ว่าคุณลักษณะของงานที่พวกเขาทำจะเหมาะกับอาชีพของพวกเขาหรือตรงตามความชอบก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากพวกเขาไม่มีความพึงพอใจในตัวเอง แต่ก็มีความพึงพอใจในคุณลักษณะภายนอกของงานมากกว่า

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. จากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นคุณลักษณะหลักที่สำคัญของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาในคุณลักษณะย่อยจะพบได้ว่า ด้านภาวะผู้นำ ซึ่งในการวิจัยนี้หมายถึง ความสามารถใช้ข้อมูลและเหตุผลที่เหมาะสม เป็นผู้ที่มีบารมี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการจูงใจให้คนทำงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีความสามารถในการสร้างทีมงาน มีความสามารถในการสื่อสารกับหน่วยงานและบุคคลมีความสามารถในการกระจายอำนาจและมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติ มีรูปแบบความเป็นผู้นำของตนเองสามารถแสดงบทบาทตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานด้านการศึกษาแก่ผู้บริหารหรือผู้อื่นได้ บุคลิกภาพของผู้บริหาร คือ ภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะเฉพาะของผู้นำที่ปรารถนา คือ ความซื่อสัตย์ ความน่าเชื่อถือ มีมิตรภาพและความจริงใจมีความอดสาหัสกำหนดทิศทาง ของงานได้ และมองโลกในแง่ดี อย่างไรก็ตาม ความมีภาวะผู้นำของผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว จะช่วยให้การบริหารมีทัศนคติความ

เป็นผู้นำ และการแก้ปัญหาที่เหมาะสมต่อไป

2. อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะทางอาชีพ ก็เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่าคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยคุณลักษณะย่อยด้านประสบการณ์งานที่รับผิดชอบ ถือได้ว่าเป็นคุณลักษณะย่อยที่สำคัญในลำดับต้นๆ ของคุณลักษณะนี้ หมายความว่าต้องมีประสบการณ์เกี่ยวข้องในงานที่รับผิดชอบหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี เป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่ดี รู้จักการมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่มีความเหมาะสม มีความถนัดคล่องแคล่ว มีความรับผิดชอบงานสูง มีความรู้ในงานหรือเรื่องที่ทำชัดเจนและปฏิบัติได้จริง สร้างงานสร้างเงินใจ และสร้างข้อจำกัดของงานเพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยใช้ศักยภาพของบุคคลเข้ามาแก้ไขต่างๆ ในองค์กร อีกทั้งมีความสามารถในการวางแผนทั้งเชิงนโยบายและเชิงกลยุทธ์ผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ได้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องด้วยคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว ด้วยเหตุนี้เอง จึงอาจจะทำให้รูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ในการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับผู้บริหาร เพื่อให้เกิดความมั่นใจของรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ว่าสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ได้ทั้งในบริบทผู้บริหาร และครูผู้สอน ผู้วิจัยเห็นควรที่จะนำรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษากับกลุ่มผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดอื่นๆ อีกครั้ง

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship) ระหว่างรูปแบบคุณลักษณะผู้บริหารอาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การศึกษา หรือคุณภาพในการให้บริการการศึกษา ของ

อาชีวศึกษาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะผู้บริหาร และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การศึกษา หรือคุณภาพในการให้บริการการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการยืนยันได้เพิ่มเติมอีกว่า หากผู้บริหารอาชีวศึกษาเขต

พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว มีคุณลักษณะดังกล่าวแล้วจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การศึกษา หรือส่งผลต่อคุณภาพในการให้บริการการศึกษาอาชีวศึกษาต่อไป

References

- Amartmontree, M., & Sajjapan, P. (2016). Teacher opinions about character of vocational college administer under the office at vocation education commission. *Proceeding of the 2nd National Conference on Technology and Innovation Management* (pp. 281-287). Maha Sarakham: Rajabhat Maha Sarakham University.
- Binchai, P. (2546). *Leadership development model based on leadership full range of school administrators in the level of basic education*. Doctor of Education Thesis, Naresuan University. (in Thai)
- Dachthanon, U. (2002). *Professional manager*. Nakhonratchasima: Nakhonratchasima Rajabhat University. (in Thai)
- Hannakin, P. (1981). *School management principle*. Bangkok: Thaiwattanapanich. (in Thai)
- Pahe, S. (2000). Become a professional executive. *Academic Journal*, 3(6), 70-78 (in Thai)
- Pasukyued, P. (2541). *Alternative and survive*. Bangkok: AR Business. (in Thai)
- Piamsomboon, P. (2535). *Analysis of Lisrel lines: Statistics for social and behavioral researchers*. Bangkok: NIDA. (in Thai)
- Rakthum, A. (1984). *Human relations and management* (3rd ed.). Bangkok: Thai Wattana Panich. (in Thai)
- Rooncharoen, T. (2003). *School management*. Bangkok: Khaow Fang. (in Thai)
- Samrong, A. (2010). *A causal relationship model of organizational citizenship behavior of personnel in human resource departments belonging to the organizational membership of the personnel management association of Thailand*. Doctor of Philosophy Thesis, Ramkhamhaeng University. (in Thai)
- Soomnawat, T. (2015). *Characteristics desired of school administrator at Pathumthani technical collage Pathumthani province*. Master of Education Thesis, Pathumthani University. (in Thai)
- Sriboonruang, N. (2556). Characteristics executives of child care centers: Subdistrict administrative organizations. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 15(2), 41-48. (in Thai)

- Talabnak, J. (2017). *Administrators' characteristics model of child development center under local government organization*. Doctor of Education Thesis, Valaya Alongkorn Rajabhat University. (in Thai)
- Uchupab, N. (2016). Characteristics of academic administrators that affect the operation of colleges under the office of vocational education commission. *Suratthani Rajabhat Journal*, 3(2), 99-117. (in Thai)
- Watha, J. (1995). *Characteristics of provincial education officer in next decade (1999-2005)*. Doctor of Education Thesis, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Wattanasakullee, W., Namvan, T., & Vipanna, D. (2015). Administrative factors of private vocational college quality in the northeast of Thailand. *Journal of Education Mahasarakham University*, 9(3), 113-126. (in Thai)

